

Sakrúpnev, N. a

A LENINGRÁDI ÁLLAMI KRUPSZKAJA
KÖNYVTÁROSKÉPZŐ FŐISKOLA

A leningrádi Állami Krpuszkaja Könyvtároosképző Főiskola, a Szovjetunió három könyvtároosképző főiskolájának egyike, 1958 decemberében ünnepelte fennállásának 40 éves évfordulóját.

Az Intézet 1918-tól 1941-ig - ekkor kapta mai nevét - a következő négy fakultásból állt: politikai nevelés (propagandisták képzése), könyvtártudomány, muzeológia és tájnéprajz, nevelés (oktatók kiképzése a felnőttek iskolái számára). 1941-től 1955-ig három fakultásból állt: könyvtártudomány, bibliográfia, ifjúsági- és gyermekkönyvtárak. Jelenleg már csak két fakultásból áll: a könyvtártudományi (ez végzi a könyvtároosok és bibliográfusok kiképzését a közművelődési könyvtárak, gyermekkönyvtárak és iskolai könyvtárak számára) s a kulturális és nevelő munka fakultásából. Az Intézet ezenkívül esti és levelező tanfolyamokat is szervez a már állásban lévő könyvtároosok továbbképzésére.

A könyvtári tevékenységnek az ország egész területére való kiterjesztése az Intézet szolgáltatásainak, különösen az esti és levelező tanfolyamoknak állandó fejlesztését teszi szükségessé. 1948 és 1958 között a rendezett tanfolyamokra beiratkozott hallgatók száma csaknem megkétszereződött, az esti és a levelező tanfolyamokra beiratkozottaké pedig négyeszeresére emelkedett. Az 1958/1959-es tanévre 3564 hallgató iratkozott be: 1070 a két fakultásra (ebből 900 a könyvtártudományi szakra), 285 az esti és 2209 a levelező tanfolyamra. Csak 1958-ban az Intézet összesen 600 könyvtároost fog kibocsájtani.

40 év alatt az Intézet több mint 9000 szakembert képzett ki, közülük közel 4000-et az elmúlt 10 év folyamán. Valamennyi, az Intézetben végzett szakember szakterületén, a Szovjetunió különböző típusu könyvtáraiban nyer alkalmazást.

Az Intézet el van látva mindazzal a felszereléssel, amelyre oktató és tudományos tevékenysége gyakorlásához szüksége van. Épületei tantermeket, előadó- és gyakorlati munka bemutatására szolgáló termeket, közel 200 ezer kötetes könyvtárat és több mint 500 személyes diákokthont foglalnak magukban. (1958-ban új diákokthont építését kezdték el; ez az épület 750 bentlakó hallgató befogadására lesz alkalmas.) A hallgatók több mint 80 %-a ösztöndíjat élvez. A levelező tanfolyam hallgatói egy hónapi tanulmányi szabadságot kaphatnak, vizsgák alkalmából pedig utiköltség megtérítésben részesülnek.

Az Intézet nagy gyakorlatra tett szert az oktató és nevelőmunka területén. Oktató személyzete - több évtizedes szolgálati idővel rendelkező professzorok mellett - az Intézetben végzett fiatal könyvtárosokból áll.

Jelenleg az Intézetnek 10 tanszéke van; ezek: marxizmus-leninizmus, történelem, irodalom, könyvtártudomány, bibliográfia, pedagógia, gyermekirodalom és gyermekkönyvtárak, kulturális és nevelő munka, élő nyelvek, testnevelés. Mint látják, az Intézet a jövődi könyvtárosok, bibliográfusok és kulturesoport-vezetők számára biztosítja azt a humanista képzettséget, amelyre szükségük van ahhoz, hogy a különféle kiadványok értékét tudományos színvonalon le tudják mérni és a legjobb műveket az olvasóknak ajánlani tudják. Hogy a hallgatók a technika és a mezőgazdaság kérdéseivel is megismerkedjenek, előadássorozatot szerveznek számukra a szocialista ipar és mezőgazdaság alapvető kérdéseiről.

Könyvtártudományi és bibliográfiai előadássorozat

A jövődi könyvtárosok és bibliográfusok szakmai kiképzését szolgáló legfontosabb előadássorozat a következő kérdésekkel foglalkozik: könyvtári hálózat szervezése és tervezése; az állomány és a katalógusok szervezési kérdései; a könyvpropaganda, az olvasók tájékoztatása és a könyvtári munka szervezésének formái és módszerei. A programban fontos helyet foglal el az általános- és szakbibliográfia is. A bibliográfiai előadássorozat után a hallgatók megismerkedhetnek a bibliográfiai forrásokkal, a bibliográfia történetével és mai helyzetével, a bibliográfiai módszerekkel és a könyvtárak bibliográfiai tevékenységével. Ezek az előadások a könyvtörténetbe és könyvtártörténetbe is bevezetik a hallgatókat. Egészben véve a tanulmányi tervet és programokat úgy állították össze, hogy a közművelődési

Az elméleti oktatás egészen a legújabb időkig nagy óraszámú szerepet a könyvtártudományi és bibliográfiai programban. Néhány év óta azonban a gyakorlati munkára vetik a főszólyt. A katalogizálásra vonatkozó előadások számos részét cimleirási gyakorlatokkal helyettesítik. A hallgatók így - közvetlenül résztvéve a könyvtárak munkájában - megismerkedhetnek az olvasószolgálat szervezetével és az olvasók tájékoztatásának módszereivel.

Az egyéni munkát is élénken támogatják. Különösen érdekes ebből a szempontból a bibliográfiai előadássorozatok a kísérlete; ennek a kollégiumnak több részletét tanulmányi csoportokban, sőt, gyakorlatok útján tanítják. E munkák hatékonyságának növelésére több tantermet rendeztek be a bibliográfiai tanszéken, egyrészt az általános bibliográfia, másrészt a szakbibliográfia következő területei számára: társadalmi és politikai munka, művészeti tevékenység, egzakt tudományok és természettudományok, műszaki tudományok, mezőgazdaság. E tantermekben könyvgyűjtemény, bibliográfiai és referenzs-munkák, valamint olyan típusú katalógusok és katalógusszekrények állanak rendelkezésre, amilyenek a városi és járási könyvtárakban találhatóak. A hallgatók így gyakorlatban tájékozódhatnak arról, hogyan kell szerkeszteni és naprakész állapotban tartani az ilyen vagy olyan típusú könyvtár katalógusát és gyakorlat útján tanulhatják meg a bibliográfiai források önálló használatát. Ezenkívül speciális előadássorozatokon és gyakorlatokon elmélyedhetnek a könyvtártudomány vagy a bibliográfia egy-egy különleges kérdésébe is.

Az Intézet különös súlyt vet rá, hogy a hallgatók gyakorlati kiképzésben részesüljenek és produktív gyakorlati munkát végezzenek. A gyakorlat az egész első évet kitölti. A második, a harmadik és a negyedik tanévben 18 hetet szánnak a gyakorlati munkának; szó van róla, hogy ezt a számot még emelni kellene. A Szovjetunió legjobb állami, megyei, városi és járási könyvtárai ennek a gyakorlati munkának a központjai.

Tudományos kutatási munka

E nevelő munkával párhuzamosan az Intézet tudományos munkát is végez; ennek tárgya az általános oktatás és az egyes szaktárgyak oktatási színvonalának emelése saját munkaterületén, továbbá a szovjet könyvtárak tapasztalatainak általánosítása.

Az Intézet néhány évfolyam előadásait és gyakorlati munkáját oktatási anyag

készítésével foglalkozik. Így kiadta S.A. REJSZER munkáját: Hreaztomatija po ruszszkoj bibliografii sz XI v. do 1917 g. (Az orosz bibliográfia antológiája a XI. századtól 1917-ig), továbbá M.P. BRONSTEJN és V.V. GNUMSEVA munkáját: Bibliografija esztesztvennonauesnoj literaturu (Egzakt- és természettudományi munkák bibliográfiája) és két szépirodalmi munkára vonatkozóan tett közzé ajánló bibliográfiát. Ezenkívül a moszkvai Állami Könyvtárosképző Főiskolával együtt kiadta az Obscsaja bibliografija (Általános bibliográfia) című kézikönyvet. Készít könyvtártudományi, könyvtörténeti és a gyermekkönyvtárak olvasószolgálatával foglalkozó kézikönyveket, valamint műszaki és mezőgazdasági bibliográfiákat. Ezenkívül évenként kiadja a levelező hallgatók számára a tanfolyamok anyagát és módszertani utasításait.

Az Intézet tanárai rendszeresen közölnek cikkeket a Bibliotekar' c. és a Szovetszkaja bibliografija c. folyóiratokban és egyéb periodikus kiadványokban. Végül, az Intézet Trudu (Tanulmányok) c. sorozatos kiadványában megjelenteti hallgatóinak munkáit, valamint a végzett hallgatók gyakorlati vagy tudományos vonatkozású előadásaiból készült rövid kivonatokat. Rövidesen közzéteszi M.A. BRISZKMAN-nak V.G. ANASZTASZEVICS-ről, a XIX. századi híres orosz bibliográfusról írt monográfiáját. Az elmúlt évek folyamán az Intézet évenként átlag 1600 nyomtatott oldalt adott ki.

Az Intézet egyik legfontosabb tudományos tevékenysége a könyvtárak és a nevelő és kulturális jellegű intézmények tapasztalatainak tanulmányozása abból a célból, hogy belőlük általános érvényű következtetéseket vonjon le. Az így összegyűjtött dokumentációs anyagot egyrészt kézikönyvek és oktatási anyag készítésére, másrészt tisztán gyakorlati célokra használja fel. Így pl. a könyvtártudomány tanárainak egy csoportja érdekes kísérletet végez: összeállítja egy könyvtári hálózat terveit a leningrádi terület egyik kerülete számára. Ugyanennek a szaknak egy másik tanári csoportja a leningrádi könyvtárak olvasóinak érdeklődési körére vonatkozólag végez kutatást. Végül, a bibliográfia tanárai a következő általános problémát tanulmányozzák: "A vidéki könyvtár bibliográfiai szolgáltatásai".

1952 óta az Intézetben végzett hallgatók évenként tudományos és gyakorlati vonatkozású előadás-sorozatot rendeznek. Bemutatják ebből az alkalomból tanulmányaikat és beszámolnak tapasztalataikról. Az előadásokon résztvevő tanárok

vonni az elméleti megállapításokat és a tevékenységüket irányító elveket. A tudományos munkában a hallgatók is részt vesznek. Évenként 12-15 tanulmányi kör működik az Intézetben; a hallgatók ezekben rendszeresen tartanak előadásokat. A hallgatók által készített sok ilyen munka kitűnő bírálatot kapott azokon az éves konferenciákon, amelyeket intézeti, Leningrád városi vagy országos szinten rendeznek.

A tanárok, illetve az Intézet tudományos tanácsa fontos tapasztalat-cseréket is folytat különböző szakmai kérdésekről.

1930 óta az Intézetnek kutató ösztöndíjasai is vannak, akik később vagy az Intézetben fognak tanítani, vagy pedig mint az ország nagy könyvtárainak tudományos káderei helyezkednek el. Azok között a kutatási témák közt, amelyekkel ezek az ösztöndíjasok jelenleg foglalkoznak, szerepel többek között a csehazlovák bibliográfia története és a Lengyel Népköztársaságban folyó bibliográfiai munka jelenlegi állása.

Az Intézet oktatószemélyzete rendkívül változatos és érdekes munkát végez. Amikor az Intézet fennállásának 40. évfordulóját ünnepli, tudatában van azoknak a fontos feladatoknak, amelyek reá várnak, de egyúttal arról is meg van győződve, hogy az általa kibocsájtott hallgatók hibátlanul meg fogják oldani a reájuk váró gyakorlati problémákat.

Eredeti cím: L'Institut Bibliothécaire-nomique d'État Kroupskaïa, Leningrad.

Megjelent: Bulletin de l'Unesco à l'intention des bibliothécaires.
1959. 13. vol. 4. no. 84-86. p.

OSzK. ford. sz.: 2106.